

Pálosok és a Debreceni Technikum

Az Erdészettörténeti Szakosztály 2017. évi első rendezvényét március 1-jén tartotta az Erdészeti Információs Központ Budakeszi úti előadótermében. Szakosztályülésünket részvételükkel tisztelték meg a Szeniorok és Tiszteletbeli Tagok Tanácsa és a Budapesti FM helyi csoport tagjai is.

Elsőként *dr. Tóth Aladár* tartott előadást *A magyar erdők szerzetesei, a pálosok* címmel. A pálos szerzetesek története azért érdemel különös figyelmet, mert ez az egyetlen magyar alapítású és – a történelem viszontagságai ellenére – máig is fennálló szerzetesrend.

A kereszténység felvétele utáni évszázadokban a keresztény hit mélyen áthatotta népünk lelkét. Sokan éreztek hivatást arra, hogy az erdők mélyére elvonulva, Istennek szentelt magányban éljenek remeteéletet. 1225 táján Bertalan pécsi püspök a Mecsekben élő remeteket gyűjtötte össze egy kolostorba. A korabeli remetek példaképe a 3–4. században élt thébai *Remete Szent Pál* volt, ezért kezdték az öt követő szerzeteseket pálosoknak nevezni. *Boldog Özséb* esztergomi kanonok a Pilis hegységben élő remetékéből szervezett kolostort, majd a mecseki kolostorral való szervezeti egyesítés után Boldog Özséb lett a pálos rend első magyarországi tartományfőnöke.

Az új magyar alapítású szerzetesrend hamarosan virágzásnak indult, tevékenysége lassan kiterjedt szinte egész Európára. A híres Jasna Gora-i Mária-kegyhelyet is magyarországi pálos szerzetesek alapították 1382-ben a lengyelországi Czeszochowában. Mátyás király idejében a történelmi Magyarország területén 131 pálos rendház, kolostor, remeteség mellett Európa-szerte 61 telephely volt a rend kezelésében.

Mivel az ország védelméből is tevékenyen kivették a részüket, a törökök ahol csak tudták, tűzzel-vassal irtották a Pálosokat. Érdekesség, hogy az előadás színhelyeül szolgáló épület udvarán található a Pálosok egykori rendtartományi központjának, a budaszentlőrinci apátságnak a közel-múltban feltárt romjai.

A törökkori hatalmas pusztulás és vérvesztés után a rend megkezdte vallási tevékenységének lassú újjáépítését, egészen míg II. József 1786-ban felvilágosultnak szánt rendeletével betiltotta a pálosok tevékenységét.

Az újrarendelési kísérletek csak 1934-ben jártak sikerrel, amikor lengyel segítséggel Budapesten, a Gellért-hegy oldalában felépített sziklakápolnában és kolostorban alakították ki a pálosok új központját, amelyet 1950-ben a szerzetesrendek általános feloszlata szüntetett meg.

A rendszerváltás után ismét lengyel segítséggel indult újra a Gellért-hegyi sziklakápolnában a magyar pálosok tevékenysége, amelyet mára már öt helyszínen oktatási, karitatív és vallási tevékenység egészít ki.

Az erdők mélyén megbújó, építészetileg is jelentős egykori pálos templom- és kolostorromoknál évente tartanak búcsúnapi szentmiséket, megemlékezésül a pálos szerzetesrend közel 800 éves tevékenységéről. A legfontosabb erdei pálos emlékhelyek a mai Magyarország területén a teljesség igénye nélkül: a budaszentlőrinci egykori apátság romjai, Keszthely-Klastrompuszta, a Balaton-felvidéken Salföld, a Zselicben Gálosfa-Páloskert, Pécs mellett Jakab-hegy stb.

Második napirendi pontként *Puskás Pál* mutatta be *A Debreceni Erdészeti Technikum és diákjainak története* című, közelmúltban megjelent könyvét.

Más szakmák képviselői sokszor irigykedve emlegetik az erdészösszetartás, erdészszolidaritás jelenségét. Mi erdészek persze érezzük, hogy ebből az érzésből sokkal többet is el tudnánk viselni, hiszen a 21. század elidegenedett, individualista közegében különösen értékesek a pozitív emberi kapcsolatok. A szakmai barátságok kiindulópontjai a fiatalkori élmények, az erdészeti szakoktatási intézményekben elsajátított szakmaszeretet, egymás megbecsülésének érzése.

A könyv elején a szerző áttekinti a középfokú erdészeti szakoktatás előtörténetét, majd rátér az 1950–1955 közötti időszakra, amikor a mai szegei Kiss Ferenc Erdészeti Szakiskola jogelődje ideiglenes körülmények között Debrecenben folytatta tevékenységét. Megemlékezik a korszak kiemelkedő tanáregyenységeinek munkájáról, és felidéz az időszak rendkívül nehéz politikai légkörét.

258 személy volt, aki Debrecenben szerezte meg technikus oklevelét, vagy legalább tanulmányainak egy részét itt végezte. A debreceni diákok életpályájának végigkövetése bizonyítja, hogy az itt végzett diákok az élet minden területén megállták helyüket, öregbítették a magyar erdészeti szakoktatás hírnevét.

Balról jobbra: Puskás Pál, dr. Tóth Aladár, Béni Kornél és Kiss Csaba

Reméljük, hogy a rendszeresen megtartott évfolyam-találkozók a továbbiakban is segíteni fogják a szakmai barátságok fennmaradását. A könyv az erdészszak, a kollegialitás fenntartásának, építésének szép példája. Külön köszönet illeti a szerzőt, Puskás Pált, aki a szép, igényes kivitelű könyv anyagát összegyűjtötte, és magánkiadásban közreadta.

A rendezvény végén az Erdészettörténeti Szakosztály tagjai a szakosztály belső ügyeit tárgyalták meg. *Dr. Oroszi Sándor* szakosztályelnökünk nyugdíjba vonulása és élet-helyzetének megváltozása miatt bejelentette, hogy lemond a szakosztály elnöki tisztségéről. 28 évi szakosztályelnöki időszak alatt az Erdészettörténeti Szakosztály műkedvelő társulatból tudományos műhelyé változott. A szakosztály időszak kiadványa, az *Erdészettörténeti Közlemények* 93 kötete pedig a digitalizálása következtében mára már közkinccsé váltak.

A szakosztály tagságának régi vágya, hogy az erdészettörténeti tevékenységbe szakmánk fiatalabb képviselőit is fokozottan bevonjuk, ezért a tagság egyöntetű szavazással *Kiss Csaba Imre* fiatal tagtársunkat választotta szakosztályelnökké. Fiatal elnökünk tevékenységéhez sok sikert kívánunk!

Béni Kornél

szakosztálytitkár

Kép: **Szakács László**